

STRATEGIA 2019–2021

+

TOIMINNAN PAINOPISTEET

2019

SÄÄTIÖIDEN JA RAHASTOJEN NEUVOTTELUKUNTA
DELEGATIONEN FÖR STIFTELSE OCH FONDER

NEUVOTTELUKUNTA

MITÄ NEUVOTTELUKUNTA TEKEE?

Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta on suomalaisten apurahanjakajien yhdistys, Suomen ainoa säätiöiden etu- ja tukijärjestö. Neuvottelukunnan jäsenet ovat yhteiskunnan tukipilareita, jotka toimivat yhteiseksi hyväksi ennakkoluulottomasti, joustavasti ja vakaasti. Neuvottelukunnan tavoite on olla säätiökentän yhdistäjä ja opastaja. Se edistää säätiömyönteisyyttä viestimällä suomalaisille säätiöiden toiminnasta ja arvoista. Neuvottelukunta on kaikkien yhteinen asia – ja yhteisellä asialla.

MITÄ SÄÄTIÖT TEKEVÄT?

Yleishyödyllisten säätiöiden merkitys yhteiskunnallemme on huomattava: vuonna 2017 Neuvottelukunnan 193 jäsentä tukivat suomalaista tiedettä, taidetta, kulttuuria ja sosiaalisia tarkoituksia noin 516 miljoonalla eurolla. Summan suuruus korostuu, kun sitä vertaa vaikkapa Suomen Akatemian rahoituspäätöksiin (kaikkineen 441 miljoonaa euroa 2017) tai varoihin, jotka valtion budjetissa on varattu kaikkeen taiteen ja kulttuurin edistämiseen (464 miljoonaa euroa 2017). Säätiöt tukevat kansalaisyhteiskuntaa erittäin merkittävällä tavalla – ja Neuvottelukunta tukee säätiöitä.

MITEN NEUVOTTELUKUNTA TOIMII?

Neuvottelukunta työskentelee yhdessä muiden yhteiskunnallisten, tieteellisten, taiteellisten ja kulttuuristen tahojen, muiden rahoituksen myöntäjien, apurahansaajien ja tiedotusvälineiden kanssa. Kansainvälinen vuorovaikutus ja yhteistyö ovat tärkeä osa kaikkea toimintaa: Neuvottelukunta välittää ulkomaisten verkostojensa parhaita ideoita, osaamista, asiantuntijatietoa ja käytäntöjä edelleen jäsenkunnalle ja sidosryhmille.

Neuvottelukunta on jäsentensä etujen ajaja, kouluttaja ja asiantuntija, tiedonvälittäjä ja keskustelufoorumi sekä tutkimuksen tukija ja julkaisija. Yhdistys kokoaa jäsenkunnasta ideoita ja tekee hallittuja uusia aloitteita. Toiminta on määrätietoista, proaktiivista, ennakoivaa, nopeasti reagoivaa ja säätiökentän myönteistä kehitystä tukevaa. Medialle ja suurelle yleisölle Neuvottelukunta tarjoaa ajantasaista, tutkimukseen perustuvaa säätiötietoa ja kiinnostavia näkökulmia säätiöihin. Apurahanhakijat tuntevat Neuvottelukunnan opastajana apurahakysymyksissä.

Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan hallitus valmistelee kolmivuotisen, tarpeen mukaan päivitettävän strategian. Strategiset linjaukset ovat pohjana vuosittaiselle toimintasuunnitelmalle ja talousarviolle, jotka yhdistys hyväksyy syyskokouksessaan.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

MAAILMANLAAJUISET poliittiset, taloudelliset ja ekologiset mullistukset ovat muuttaneet myös säätiöiden toimintaympäristöä pysyvästi. Yhteiskunnallinen murros tarjoaa säätiöille entistä enemmän toimintamahdollisuuksia ja -velvoitteita. Muutos velvoittaa säätiöitä kirkastamaan arvojaan ja tavoitteitaan ja käyttämään mahdollisuuksiaan vaikuttaa yhä monipuolisemmin ja laajemmin. Esimerkiksi tutkimus- ja korkeakoulu-leikkaukset sekä sosiaaliturvan muutokset luovat säätiöille uusia tilanteita ja reagoitotarpeita. Lisäksi käynnissä on Euroopan laajuisia aloitteita säätiöiden kansainvälisen yhteistyön ja rahoitus-toiminnan helpottamiseksi. Säätiöt voivat vahvistaa asemaansa määrittelemällä paikkansa uudelleen yhteiskunnan tukijoina.

YKSILÖILLE karttuva varallisuus ja pääomien kasautuminen haastavat Neuvottelukuntaa tekemään lahjoittamisesta ja säätiömuodosta ymmärrettäviä ja kiinnostavia. Neuvottelukunta perustelee ja osoittaa toiminnallaan, että varallisuuden säätiöiminen on järkevää ja lisää yhteiskunnallista hyvinvointia. Lahjoittamisesta on tehtävä mahdollisimman houkuttelevaa, minkä vuoksi Neuvottelukunta ajaa ”sivistysvähenystä”, jonka mukaisesti yksityishenkilöiden lahjoitukset tieteen ja taiteen hyväksi yleishyödyllisille yhteisöille muutettaisiin pysyvästi verovähennyshelpoiksi.

SÄÄTIÖT ovat ominaisia kehittyneille, varakkaille ja korruptoitumattomille yhteiskunnille, joissa yksittäinen säätiömuoto ei dominoi ja joissa arvostetaan hyvää mainetta. Suomi on vakaa demokratia, jossa kolmannen sektorin merkitys kasvaa jatkuvasti. Maan tasapainoisen, monipuolisen säätiökannan täytyy tukea murroksessa olevaa kansalaisyhteiskuntaa yhä vahvemmin. Tehokkuuden, mitattavuuden ja vaikuttavuuden odotukset kohdistuvat kuitenkin itsestään selvästi myös säätiöihin. Tähän kannattaa säätiöissä suhtautua tervetulleena kannustimena itsearviointiin: oman toiminnan kriittisen tarkastelun ja aktiivisten toimenpiteiden kautta koko säätiökenttä vahvistuu. Esimerkiksi Euroopan unionin tietosuoja-asetusta ja kotimaisen tietosuojalainsäädännön uudistamista voidaan pitää mahdollisuuksina läpikäydä, ajantasaistaa ja järkeistä henkilötietojen käsittelyä säätiöissä.

NEUVOTTELUKUNNAN vaikuttamistyölle todellista tarvetta luovat yleinen niukkuuden ilmapiiri sekä yhä lisääntyvä epäjohtonmukaisuus ja ennakoimattomat muutokset sääntelyssä. Uusi säätiölaki on tuonut vakautta, mutta lain tulkinnat ja käytännöt ovat edelleen kehittymisvaiheessa. Säätiöiden verotusta kiristäviä säädösesityksiä on jo valmisteilla tai tulossa kevään 2019 eduskuntavaalien vaaliohjelmiin. Säätiöiden toiminnalle suosituksen verotuskohtelun puolustaminen edellyttää kentältä valppautta ja valmistautumista.

DIGITALISAATIOTA JA TIEDON AVOIMUUDEN vaatimuksia ei voi ohittaa säätiöissäkään. Sähköiset haku-, arviointi- ja maksatusjärjestelmät ovat jo arkipäivää. Uudet valtakunnalliset tai kansainväliset tietovarannot, hankkeet ja välineet antavat mahdollisuuksia, joiden kokeilijoiksi joustavat ja ketterät säätiöt luontevasti sopivat. Monipuolisen ja avoimen yhteistyön tukeminen niin säätiöiden kesken kuin säätiöiden ja muun yhteiskunnan välilläkin kuuluu Neuvottelukunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin.

SÄÄTIÖIDEN TOIMINNAN strategisessa suunnittelussa pätevät muussakin kehitystyössä sovellettavat linjaukset: megatrendeihin reagointi, keinojen päivittäminen nykyajan ongelmia vastaaviksi ja vakiintuneiden tapojen terve kyseenalaistaminen. Säätiöissä ja niiden etuja ajavassa yhdistyksessä tulevaisuudessa tarvittavia ominaisuuksia ovat kyvyt muuntautua ja selättää epäonnistumisen pelko, halu yhteistyöhön ja kriittiseen ajatteluun sekä tiedonjano.

TUTKIMUKSEN TUKIJA JA JULKAISIJA

Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta hyödyttää tutkimustiedolla säätiöitä itseään ja julkista päätöksentekoa. Tutkimustarpeiden kartoittaminen ja tutkimusten toteuttaminen tapahtuu yhteistyössä jäsenkunnan ja sidosryhmien kanssa.

JÄSENTENSÄ ETUJEN AJAJA

Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta vahvistaa yleistä mielikuvaa säätiöiden merkityksestä yhteiskunnassa, selkeyttää asiantiedoin säätiöiden asemaa julkisessa keskustelussa sekä vaikuttaa lainsäädäntöön ja muuhun säätelyyn säätiöiden eduksi ja toimintamahdollisuuksien turvaamiseksi.

TIEDONVÄLITTÄJÄ JA KESKUSTELUFOORUMI

Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta viestii monipuolisesti ja ajankohtaisesti, kehittää säätiöiden keskinäistä yhteistyötä ja luo säätiöille mahdollisuuksia vuorovaikutukseen sidosryhmien kanssa. Neuvottelukunta on Euroopan kansallisten säätiöyhdistysten liiton DAFNE:n ja maailmanlaajuisen WINGS:n jäsen sekä tekee yhteistyötä Euroopan säätiökeskuksen EFC:n kanssa.

KOULUTTAJA JA ASiantuntija

Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta tukee, neuvoo ja kouluttaa jäsenistöä monipuolisesti, ennakoiden, joustavasti ja ammattimaisesti. Neuvottelukunta tarjoaa säätiöille mahdollisuuksia uudelleenajatteluun ja tuo esiin säätiöiden luomia roolimalleja muutokselle.

TÄRKEIMMÄT TAVOITTEET

SÄÄTIÖIDEN VÄLISEN YHTEISTYÖN EDISTÄMINEN JA VAHVISTAMINEN

Suomen 100-vuotiaan itsenäisyyden kunniaksi Neuvottelukunnan jäsenäätiöt yhdistivät voimansa hankkeeseen ”Vuosisadan rakentajat. Säätiöiden haastekilpailu nuorison paremman tulevaisuuden puolesta”. Kilpailu ratkesi syksyllä 2017, mutta säätiöt tukevat kilpailun voittaneita hankkeita usean vuoden ajan ja korostavat näin yhteistä merkitystään yhteiskunnallisina hyönteijöinä. Neuvottelukunta kannustaa jäseniään etsimään yhä uusia yhteistyön muotoja. Samankaltaisia aloja, teemoja tai lähestymistapoja rahoittavien säätiöiden kannattaa entistä useammin verkostoitua ja yhdistää voimiaan tunnettutensa ja vaikuttavuutensa lisäämiseksi.

YHDISTYKSEN VIESTINNÄN VAHVISTAMINEN

Neuvottelukunnan viestinnältä odotetaan paljon. Tarvetta on esim. yhteiskunnallisen näkyvyyden ja vaikuttavuuden vahvistamiselle, vuorovaikutteisten jäsenviestintäkanavien käyttöönotolle sekä koulutusten etäosallistumismahdollisuuksille. Odotuksiin vastaamiseksi Neuvottelukuntaan on perustettu uusi kokopäiväinen viestintäpäällikön tehtävä marraskuusta 2018 alkaen.

Neuvottelukunnan viestintä jakautuu sisäiseen (hallitus, jäsenistö) ja ulkoiseen (media, poliitikot, tutkimus- ja kulttuuriorganisaatiot, apurahansaajat jne.) viestintään, jotka ovat painoarvoltaan yhtä tärkeitä. Sisäisen viestinnän tavoitteena on, että Neuvottelukunnan tuottamat julkaisut ja tapahtumat ovat jäsenistölle paras resurssi ammattitaidon ylläpitämiseen ja ajantasaisen tiedon saamiseen. Palvelut ovat helposti löydettävissä, seurattavissa ja käytettävissä. Ulkoisen viestinnän avulla Neuvottelukunta tunnetaan säätiöalan parhaana yleisasiantuntijana. Säätiöiden toiminta ja erityinen yhteiskunnallinen rooli sekä säätiötyön merkittävyys ymmärretään kirkkaasti, ja säätiöillä on hyvät juridiset edellytykset tehtäviensä hoitamiseen.

YHDISTYKSEN ASIAANTUNTIJAROOLIN VAHVISTAMINEN

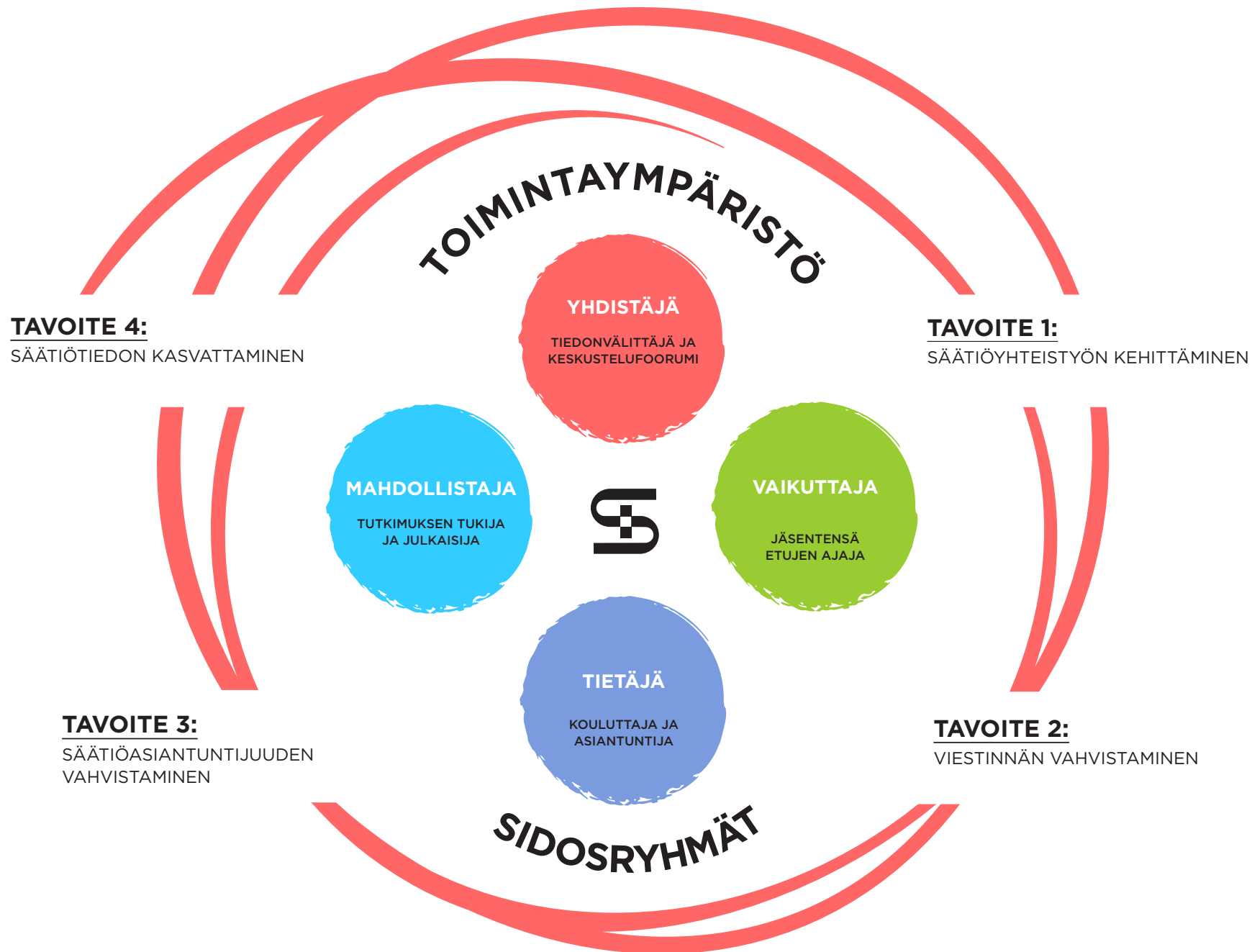
Apurahasäätiöiden toiminnan logiikka tunnetaan parhaiten Neuvottelukunnassa. Säätiöitä yleisesti koskevat selvitykset, viranomaispyynnöissä tukeminen ja ajankohtaisiin aloitteisiin perehtyminen hyödyttävät koko jäsenkuntaa ja apurahansaajia. Valmisteilla tai sisärajovaiheessa on useita säätiöiden toimintaan vaikuttavia lainsäädäntöhankkeita. Euroopan unionin tietosuoja-asetus astui velvoittavana voimaan keväällä 2018, mutta asetusta täsmentävä suomalainen tietosuojalaki on edelleen valmisteltavana. Säätiöiden verokohtelua puolestaan käsitellään useassa esityk-

sessä ja keskustelussa samanaikaisesti. Osallistamalla monipuoliseen sidosryhmätyöhön yhdistys kasvattaa asiantuntemustaan, tunnettuuttaan ja painoarvoaan.

SÄÄTIÖTIEDON JA -TIETOUDEN KASVATTAMINEN

Neuvottelukunta edistää säätiöitä koskevan faktatiedon keruuta ja säätiöaiheisia tutkimushankkeita. Päämääränä on lisätä säätiötietoutta ja ennakoida tulevia tietotarpeita. Kartuttamalla erilaisia perustietoja säätiöistä Neuvottelukunta voi myös paremmin kehittää säätiöiden ja rahastojen keskinäistä yhteistyötä, uusia avauksia ja viestintää. Vuonna 2018 valmistuneen säätiöiden tiederahoitusta kartoittaneen tutkimushankkeen (Tieteen tukijoukot – Suomalaiset säätiöt tieteen ja korkeimman opetuksen kehittäjinä 1917-2017) jatkoksi aletaan suunnitella säätiöiden taiderahoitukseen pureutuvaa tutkimusta.

PAINOPISTEET 2019

NEUVOTTELUKUNNAN TOIMINNAN MYÖTÄ SIIS

...MIKÄ MUUTTUU?

Säätiöiden toiminta kehittyy myönteisesti. Kansalaisten tieto ja hyvä käsitys säätiöistä lisääntyy.

...MITÄ SÄÄTIÖISTÄ PITÄISI JÄÄDÄ MIELEEN?

Apurahasäätiö-sanan yhteydessä ihmisille tulee myönteinen mielle-yhtymä. Kymmenen vuoden kuluttua kaikki suomalaiset pitävät apurahasäätiöitä maailman hyväntekijöinä.

MITÄ HYÖTYÄ NEUVOTTELUKUNNASTA ON?

Tasoitamme tietä säätiöiden tärkeälle työlle! Neuvottelukunta mahdollistaa muutoksen. Ilman Neuvottelukuntaa säätiöt olisivat kuormittuneempia, yksinäisempiä ja näkymättömämpiä. Hyötyjinä ovat viime kädessä kaikki kansalaiset ja suomalainen yhteiskunta. Säätiöiden piirissä suurimman hyödyn saavat jäsenet, jotka saavat tukea ja opastusta toiminnalleen, uusia ideoita ja toimintatapoja sekä yhteistyömahdollisuuksia muiden säätiöiden ja sidosryhmien kanssa.

TOIMINTA 2019

VUONNA 2019 NEUVOTTELUKUNTA...

1. edistää säätiöiden toimintaa turvaavaa verokohtelua.
2. vaikuttaa julkisen päätöksenteon säätiömyönteisyyteen, ottaa kantaa ja tekee uusia keskustelunavauksia säätiökenttää koskevista lainsäädäntö- ja viranomaistoimista.
3. selkeyttää yhdistyksen julkikuvaa muuttamalla nimensä

Näiden tueksi ja lisäksi Neuvottelukunta

- tukee apurahansaajien edullista verotuskohtelua ja verovapaan apurahan maksimiumman irrottamista valtion vuotuisesta taiteilija-apurahasta.
- ajaa lahjoitusten verovähennyskelpoisuuden laajentamista ja ylärajojen nostamista.
- kasvattaa yhdistyksen edustavuutta ja painoarvoa lisäämällä jäsenmääräänsä.
- verkostoituu entistä tavoitteellisemmin ja tekee entistä laajempaa vaikuttamistyötä sidosryhmien parissa
- osallistuu kansainväliseen säätiöiden aseman parantamista ja työn helpottamista koskevaan keskusteluun ja yhteistyöhön. Esimerkiksi valmisteilla oleva *InvestEU*-ohjelma tarjoaa säätiöille kannustimia rajat ylittäviin rahoitushankkeisiin osallistumiseen.

TIEDONVÄLITTÄJÄNÄ JA KESKUSTELUFOORUMINA

1. laatii uuden viestintästrategian ja panostaa entistä vahvemmin jäsenviestintään, medianäkyvyyteen ja yhteiskuntasuhteiden ylläpitoon.
2. järjestää ajankohtaisista aiheista tapahtumia yhdessä sidosryhmiensä kanssa. Keväällä 2019 kutsutaan kokoon *Tutkimusrahoitusfoorumi*, johon pyydetään säätiöitä, muita tutkimusrahoittajia, yliopistoja ja tutkimuslaitoksia.
3. edistää, seuraa ja arvioi jäsenten välisiä uusia yhteistyöhankkeita ja verkostoja sekä toimii jäsenten esittämien hankkeiden foorumina. Käynnissä ovat jo neljännen kautensa (2018-2021) aloittava *Säätiöiden post doc -pooli* ja *Vuosisadan rakentajat* -hanke (rahoituskautet pisimmillään vuoden 2020 loppuun saakka).

Näiden tueksi ja lisäksi Neuvottelukunta

- järjestää sääntömääräiset kokoukset perinteisesti kahdesti vuodessa: kevätkokous toukokuun puolivälissä ja syyskokous marraskuun puolivälissä.
- järjestää syys- ja kevätkokousten yhteydessä ajankohtaisia aiheita käsittelevät seminaarit. Tarvittaessa järjestetään ylimääräisiä jäsen-tapaamisia.
- tukee jäsenistön keskinäistä ideointia ja tiedonvaihtoa mm. järjestämällä ajankohtaisia vertaispiirikeskusteluja ja sähköisiä keskustelumahdollisuuksia.
- pitää hallituksen kokouksia 5-6 kertaa vuoden aikana ja lisäksi tarpeen mukaan sähköposti-kokouksia. Hallituksen temaattiset toimikunnat kokoontuvat lisäksi 3-6 kertaa vuodessa. Toimikunnissa on edustettuna Neuvottelukunnan toimihenkilöitä, ja kutsuttuina jäsenenä voi olla myös hallituksen ulkopuolisia asiantuntijoita.
- auttaa jäsenistöä Suomeen syksyllä 2019 kokoontuvan pohjoismaisen säätiökokouksen järjestelyissä.

TOIMINTA 2019

TUTKIMUKSEN TUKIJANA JA JULKAISIJANA

1. analysoi ja levittää syksyllä 2018 julkaistun *Tieteen tukijoukot – Suomalaiset säätiöt tieteen ja korkeimman opetuksen kehittäjinä 1917–2017* -tutkimuksen tuloksia ja materiaaleja.
2. valmistelee vastaavanlaista tutkimushanketta säätiöiden roolista taiteen rahoittajina
3. kehittää jäsensäätiöiden toiminnan perustilastointia ja tiedonkeruuta. Tavoitteena on kerätä jatkuvasti ajantasaista tietoa säätiöiden rahoituksen jakautumisesta eri tarkoituksiin sekä kehittää yksiselitteinen mittaristo säätiöiden toiminnan tehokkuuden arvioimiseen.

Näiden tueksi ja lisäksi Neuvottelukunta

- teettää vuotuisen jäsenkyselyn erikseen valittavasta ajankohtaisesta aiheesta (vuonna 2018 jäsenistön viestintä ja sidosryhmätyö)
- on osapuoli keskeisissä suomalaisia säätiöitä koskevissa tutkimushankkeissa ja edistää aktiivisesti säätiöitä koskevan tiedon saantia.
- osallistuu kaikille avoimen ja maksuttoman tieteen ja taiteen rahoitustietokanta **Auroran** ylläpitoon yhteistyökumppaniensa kanssa.
- julkaisee ilmenevien tarpeiden mukaisia oppaita ja suosituksia. Vuodelle 2019 on ehdotettu *Esimerkkejä*-sarjaan opasta säätiöiden verotuskysymyksistä.

KOULUTTAJANA JA SÄÄTIÖASiantuntijana

1. tarjoaa jäsenkunnalle ajankohtaisiin aihepiireihin liittyvää koulutusta. Esimerkiksi esitettyjen verotusmuutosten toteutuminen antaisi aihetta koulutukseen niiden vaikutuksista säätiöihin. Uusille jäsenille sekä uusille toimi- ja luottamushenkilöille järjestetään perehdytystä ja säätiön hyvän hallinnon perusteiden koulutusta.
2. antaa juridista neuvontaa säätiöitä koskevissa yleisissä kysymyksissä.
3. kehittää organisaatiotaan palvelemaan jäsenkuntaa entistä monipuolisemmin, osaavammin ja tehokkaammin.

Näiden tueksi ja lisäksi Neuvottelukunta

- pitää jäsenistöä ajan tasalla tiedeyhteisöön ja tutkijoihin vaikuttavista kysymyksistä ja niiden soveltamisesta. Tärkeitä kokonaisuuksia ovat mm. datan ja julkaisemisen avoimuuden valtavirtaistuminen, kansainväliset säätiökentän kehityskulut ja apurahansaajien sosiaali- ja eläketurvan tilanne.
- pitää alustuksia, esitelmiä ja puheenvuoroja jäsenten ja sidosryhmien järjestämissä tilaisuuksissa.
- vahvistaa apurahatutkijoiden asemaa yliopistoissa jatkamalla parannuskeinojen etsimistä yhdessä yliopistojen ja tutkijaliittojen kanssa.
- on hyvä työyhteisö ja työnantaja, joka tukee ja kouluttaa henkilöstöään ja toimii hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.
- kilpailuttaa oman tilintarkastajansa, koska 2019 on jo kymmenes vuosi saman tilintarkastusyhteisön asiakkaana.